

ნაპაღული

საყვამაწვილო ჟურნალი

მცირე ფლორანთათვის

უიწაარსი:

1 დიდიდედა	641
2 პაწაწინა ჯიუტები	643
3 მკეცხარა გიორგი	649
4 გუგული	656
5 თავისუფლება ბედნიერება	659
6 საბაღისო სამუშაო და გასართობი:	
ა) მიმენი და მუღო, ბ) ზაღზური,	
გ) გამოცანები	662

№ XXIII

თქტთმბერო

1905

ტფიღისი

ქოქედრონის სკოზა წიგ. გამომც. ქარო. ამზახგობი:

1905

საქართველოს
ხალხთა ბიბლიოთეკა

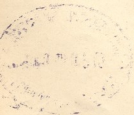
საქართველოს ბიბლიოთეკა

საქართველოს ბიბლიოთეკა

03.10.1905

საქართველოს ბიბლიოთეკა

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 8 октября 1905 г.

ფიფიფიფა

ენე, თებრო, ვანა, კიგა!
რომ არ ესმით?! მოდით მარდად! ..
ეს ძაფი ნემსზე ამიგეთ...
გკებ რამე დაეძროთათ?!

სულ კი თებროს ბრალი არის,
ერთთავად სტის, ის კუდრანა!
გუშინ ვუთხარ, — გიჟობ-მეთქი...
გამებუტა... გამეტელანა!

მაშ არ მეთქვა?! — მუდამ ცელქობს,
ღღე და ღამე არ ისვენებს.
ნენეც ასდევს... უფროსთ რჩევას
ურადღებებსაც არ აქცევს.

ვანოც აბეზარი არის,
და კიგა სომ უარესი...
მოდით აქ, თქვე სამაგლებო,
ამიგეთ ამ ძაფზე ნემსი!

დასე, დასე, კადმორიეს...
 კამურებათ, მოდით მარდად!
 ნენე, თებრო, ვანა, კივა!...
 ეგებ რამე დაუმართათ?!

ბ. ახოსპირელი

პაწაწინა ჯიუტები

სუთის წლის ნიკომ და ამის მომდევნო მძამ მუთაქსავით რგვალმა ვასომ ჰატარა ტასტის წინ დასდგეს ოთხი სკამი.

— „ორი სკამი ჩემი სარებია, — უთხრა ცქციტმა ნიკომ ვასოს, — ორი შენი, ჭოო?!“

— ლათ მინდა ელთი ბეწო, უპასუხა ჰატარა ვასომ, — ჭო, მე ბეველი ხალი მინდა, აი ამდენი, აი... და თან ორი თითი გაუშვირა, მერე ერთი თითი ჩამოუშვა და მხოლოდ ერთი დარჩა გაშვირილი, — აი, ამდენი მინდა მე, აი, ბეველი, თან ტუხები წაიკრძელა გაბუტვის ნიშნად.

— „ერთი სიტყვითა, ერთი სიტყვითა,“ საჩქაროდ და წიუნა ხმით მიუგო ნიკომ, — თუ ეგრე ვინდა, წადი და შენ თითონ გამოიტანე, ესლა მე ჩემი სარები უნდა შევბა; აი თოკები: ერთი მე, ერთი შენა.

— ლაში მინდა, ჭო, მე დუღუ თოკი მინდა და ბეველი ბალი, აი ამდენი, აი — თან ისევე ერთი თითი გაიშვირა.

კარგა სახს იდავიდარაბეს ძმებმა, ბოლოს სარები შებეს, აიღეს ხელში მოღატკები და ჩამოსხდნენ თავთავისთვის ტახტზედ.

— „ჭაბო, ნიშ, წამოიძხვს ნიკომ და შოლტი თავის სარებს.“

— ჭაბო, წაბლა-ა-ა,—ბანი მისცა თავის ძმას ვასომ და თან შოლტი ვაიქნია, მაგრამ ნიკოს ნიშს მოარტყა.

— შენ, ეი! ჩემ სარებს რათა სცემ, შენ თითონ არა გვა-
ვს სარები? აი აკურს შენი წაბლა, აიკურს შენი კოსტა!“

— მე ლოდისა ვცემ, მე კი ალა ვცემ, შენ სცემ.

— ერთი სიტყვითა, ერთი სიტყვითა, მე...

ამ დროს ნიკომ შენიშნა, რომ ხელში თავისი შოლტი არ ეჭირა; მიუგდო საჩქაროდ ეს შოლტი ვასოს, და თითონ სწვდა თავის შოლტს.

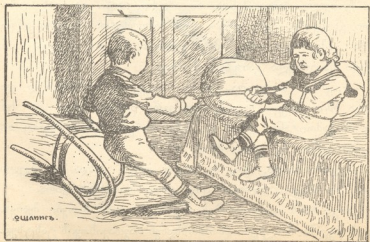
— მომეცი, ეს შოლტი ჩემია!

— შენი კი ალა, ჩემია, დაიუვირა ვასომ.

— ჩემია, მეტი, გუუბნები, მომეცი ჩქარა.

— ჩე-მ-ია, დაიღრიჯა ვასო და შოლტის ტარს უფრო მხერა მოუჭირა ხელები.

— მომეცი, მეტი, ჩემია, ღმერთმანი; ჭო მამამ მე არ გამიკეთა ეს შოლტი, იმასდა ნიკო.

— შენი-კი აღა, მე გამოვტოა მამამ, — უბანსუხა ვასო მხრომელნი
 — ჩემია, — დაიძახა ნიკომ, რაც ძელა და ღონე უჭინდა.

— ჩემია — ჭეიოდა ვასო, თან ნიკაში წინ წაიღო, ფეხებს
 აბარტუენებდა ტასტ'სედ და შოლტი მატრა ეჭირა ხელში. გა-
 ბრახებულმა ნიკომ ხელი ჰკრა ვასოს, რომელიც ტასტის
 ნაწირ'სედ იჯდა; ვასო ტასტიდამ გადავარდა და მორთო სა-
 ხარელი ტირილი; შოლტიც ხელიდამ გაუვარდა. ნიკომ სა-
 ხაროდ თავის შოლტს დააგლო ხელი, და გარეკა ხარები.
 ტირილზე შემოვარდა ოთახში შეშინებული დედა ბავშვებისა
 და მივარდა ვასოს ასეუვანად.

— რა იყო, შვილო, რა იყო? რათა ტირი, რათა? სუ-უ,
 შენ გენაცვალოს დედა შენი, სუ-უ, შენი ჭირიმე! ასე აჩუქე-
 ბდა დედა ხაწაწინა ვასოს; ნიკო-კი ამ დროს სულგანაბული
 იჯდა, გრძნობდა თავის დანამხულს.

ვასომ, ტირილი როცა გაათავა, შესწივლა დედან:

— ნიკომ შოლტი თავში ჩამალტეა და იმიტომ ვიტოლე!

— ფინთი ნიკო, ფინთი — აჩუკეკებდა დედა ვასოს — დამაცა-
 დოს...

— დედა არ მომიკვდება, მამა არ მომიკვდება, არ ჩამი-
 რტეამს თავში, ტუეილი მოიგონა; ტასტიდან გადავარდა და
 იმიტომ ტიროდა, ჩემი რა ბრალია!

— შენ აღა გადამაგდე ტასტიდანა!

— ერთი სიტუვითა, წამოიძახა ნიკომ და გაჩუქდა.

— დმელთმანი, ამან გადამაგდო ტასტიდან, მიუბრუნდა
 ვასო დედან.

— ნუ, გენაცვალათ დედა, ნუ ჩსუბობთ; არ ვარცა ჩსუბი,
 დასხედით და წუნარბათ ითამაშეთ, ურძებით სოფელში წადით,
 მე-კი საქმე მქვს. ნუ მოგივათ ჩსუბი.

დედა ოთახიდან გავიდა, ძმებმა ისევ თავ-თავისი აღბავი
 დაიჭირეს და გაუდგნენ კ'სანს.

— ნიკო, დაიწყო ვასომ, შენა სოფელი უფრო თუ თილისი?

— სოფელი, უზახესა ნიკომ.

— მეც სოფელი.

— შენა, ვასო, სახამთრო უფრო გიყვარს, თუ ნესვი?— ასედა ნიკო დეკითსა ვასოს.

— მე გიყვარს ოლიკენი, უზახესა ვასომ.

— მეც ორივენი გიყვარს, და დედა მე დღეს ბევრს მაჭმევს.

— მეც ბევრს მაჭმევს დედა, გაიძხოდა ვასო, აი აძღენსა, აი — და თან ერთი თითი გაიძვირა.

— შენ რომ მეცელი გტკივა, სახამთრო როდი გეჭმევა, უთხრა ნიკომ.

ლოდიღა მტკივა, მეჭმევა.

— გუებნები, რომ არ გეჭმევა; თუ გინდა, დედასა ვკითხოთ: გეჭმევა, თუ არა.

— მ-ე-ჭ-მ-ე-ვა, დაიწყო ვასომ ჭევივილი.

— დიას, დიას, როდი გეჭმევა! არ გეჭმევა, გაიძხოდა ნიკო და თან მაცდურად იღიპებოდა.

— მეჭმევა, დაიუვირა ბოლოს ვასომ და მართთ ტირილი. ნიკო-კი თავისას გაიძხოდა. ტირილზე ისევ დედა შემოვიდა ოთახში.

— სახამთლო აღ გეჭმევაო — შესწივლა ვასომ დედას, უცბად შეიცვალა სახე და ღიმილით დაეკითხა დედას:

— ძალითა არ მეჭმევა-ა? მეცელი აღა მტკივა!

— გეჭმევა, კენაცვალოს დედა, როგორ არ გეჭმევა, ნიკო გესუძრებოდა.

— ჯო, აი, თუ აღ მეჭმევა, აკი ვითხელი!

— გესუძრებოდი, რა! განა მე-კი არ ვიცოდი, რა გეჭმევა! უთხრა ნიკომ და ნიძა ხარს მოღტი გაბრტვა.

ვასოც დაშვიდდა; დედა ოთახიდან გავიდა. ბავშვებმა ისევ სოფელში გასწიეს.

- მაძო, ნიძა, გაიძასოდა ნიკო.
- ჭაძო, წაბლა, — ბანს ბძლეუდა ვასო.
- შენა, ვასო, სოფელში რო წახვალ, გიოს კალოზე დაუჯდები, თუ ლექსოს კალოზედ, ჭკითხა ნიკომ.
- ექსოზედ, უნასუხა ვასომ.
- მე-კი გიოსთან წავალ, იძას უფრო ვარჯი ხარები ჭკავს!
- მეცა გიოსთან წავალ!
- არა, მე ლექსოსთან წავალ.
- მეც ლექსოანთან წავალ!
- არა, მე გიოსთან წავალ!
- მე-ც-ა, დაიდრიჯა ისეე ვასო; გაჯავრებულმა შოლტი გაიქნია და კინაღამ ნიკოს თაფში მოარტყა.
- იქით მიიწიე, ვაი! ჯავრობდა ნიკო; ასე ახლო რად დაჯექი, კინაღამ შოლტი მოძარტეი!
- შენ მიიწიე, მე ელთი ბეწვო აღბევი მაქს, აი ამოდუნა
- თან ერთი თითი გაიძვირა.

— დიხს, შენ თითონ მიიწიე იქიტყნა.

ნიკო და ვასო იძას მკვივრად, რომ ერთი ერთმანეთს დაშორებოდნენ, უფრო უხსლოვდებოდნენ, ბოლოს ეცნენ ერთმანეთს და ტანტ'ს დ ბღღადრმუნი დაიწვეს ამ ბღღადრმუნი ორივე მძა ტანტიდამ გადმოვარდა, ვასომ სკამს შებლი მიარტყა და ვეებერთელა კოპი შეიძინა; ნიკოს ცხვი-

რიდამ სისხლი წაჭკბრდა. ორივემ დრიადლი შირთო.

ოთახში ისევ შექმნიებული დედა შემოვარდა; დაინახა ნიკო სურათი; ნიკო სელში აიყვანა, ვასოს სელი დაავლო და ნიკო სქაროთ ორივე ჰირის საბანთან მიიყვანა...

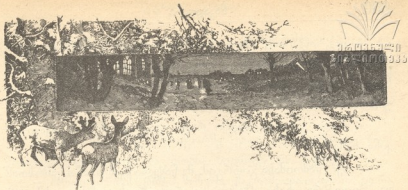
— გეუოფათ, გენაცვებლოთ დედა, რითი ვერ მისუვდით სოფელში? ესლა ჩემთან იეავით და ნუღარ იხსუბებთ.

— ჭო, მე ურეში გადამიბრუნდა და ცხვირი იმიტომ გამიტედა, სთქვა ნიკომ.

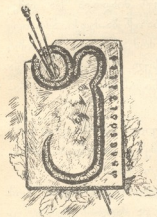
— შეცა ულეში გადამიბლუნდა, იმიტომ წელი შეტინა, აი, და თან მუცელზე დაიდო სელი ვასომ. ამის შემდეგ ბიჭები დედასთან დარჩნენ.

მან-თანო.

მკვეხარა გიორგი

ართო ოთახში მრგვალ მაგიდას
 შემოსხდომოდა სამი ბავშვი და ეკუ-
 ლა თავის საქმეს შესდგომოდა: ათი
 წლის ელა მარდადა ჰკერავდა, თურ-
 თმეტი წლის ვანო გულმოდგინედ
 ხერხავდა პატარა წმინდა სერსით
 კოპწია ფირფიტებს კოლოფისთვის,
 ცხრა წლის ლიხას კი აელო სელში

კარანდაში და დიდად სცდილობდა მამლის დახატვას. ასე ეკვლა
 ვართული იყო თავისი საქმით, როდესაც ოთახში მსიარულად
 შემოვარდა ათი წლის გიორგი და დასძახა ამხანაგებს:

— გამარჯობა თქვენი! რა ოთახში მაჰკეტილხართ ამ შვე-
 ნიურ მაისის დღეს? ი, თქვე ლაზრებო, სარმაცებო, აქ რას
 უსხედხართ ჩახუძებულნი?! მე შევანა, რომ შინ არც კი ხართ,
 იმისთშნა სინუკა თქვენ ოთახში. მე კი უჭ, რამდენი ალაგი
 მოვირბინე, რამდენი საქმე გავაკეთე, გაკვეთილებიც ვისწავლე
 და ბაღშიც ვიმუშავე.

— ოჲ, ოჲ, ოჲ, ესლა გიორგი მოჰყუება კვეხსან დაჰყუდალი
 კათავებს, სთქვა ვანომ და ისევ შეუდგა თავის საქმეს. ელომ
 ხელით უხვენა გიორგის სკამი, მიიპტიცა, დამჯდარიყო და
 უთხრა:

— მოდი გვიამბე, ბაღში რაღა გააკეთე, ან სად იუაყი და
 ვინა ნახე?

— მე? წამოიძხნა გიორგიმ, მე წაველი ჩვენებანთ ვასოსთან
 და, იცით, რა ვნახე გზასედ და როგორი სიუოსადე ვინძარე?!
 წარმოიდგინეთ, გაველი თუ არა ჩვენი ქუჩის ბოლოს, დავინახე
 ერთი უსარამძსარი ძაღლი, რომელიც გაძმაკებული ჩემკენ მორ-
 ბოდა და თან ძაღსე ღრინავდა, მე ჯერ მიხლოდა ქვა დამე-
 ძინა, მაგრამ ვიუიქრე, კვ რა უოხალობა იქნება-მეთქი. ამოვიღე
 ჯიბიდან კაღმის დანა, დავუძისხე და მომვარდა თუ არა, პირი
 დანას კი ჩამოაგო! საწყდელი ძაღლი სულ დმუილით გავარდა
 მორს და მე კი მსიარულად წაველი ნიკოსთან. აი რა უოხა-
 ლობა ვინძარე!

— ჰო, კარგი, გეოფა ძავდენი ტყუილი, შენ მხოლოდ სიტ-
 ყუბში ხარ ძარჯვე, თორემ როცა საქმესედ მავარდება, მაშინ
 შენისთანა მძიმარა არავინ არის, მიუგო ვანომ.

— გიორგი ისრე გაერთო ამ ტყუილის ღაპარაკით, რომ
 ჯერ გვითხრა ვასოსთან მიუდიოდიო, და ძაღლის შემდეგ კი
 თითონაც ვერ შეაძნინა, როგორ განხდა ნიკოსთან, დაუმატა
 ელომ და სამიკუმ აიტყესეს სიცილი.

— ოჲ, კარგი, რა იუო! რას იცინით!? მუეტია გუდიოსუღმა
 გიორგიმ; ჰო და ვასოსთან მიუდიოდი, მაგრამ მერე გავვიოიქრე
 და ნიკოსთან წაველი.

— „უთუოდ მისთვის, რომ ძაღლს ამბავი გეამბნა!? უთხრა
 ღიზამ სიცილით.

— ეჲ, თქვენთან ღაპარაკი არა ღირს, აქამდინაც ვისუდედე,
 რომ გეღაპარაკეთ. ისევ ჩემ ბაღში წავიდე, ის ძირსუენიან, წამო-

იწასა გავაპრებით გიორგიმ და განსწლგებულად
გარეთ.

ბავშვებმა კი უფრო აიტყვეს სიცილი და უუნადღებს არ
მიაქციეს გიორგის გავაპრებას. ბოლოს ელომ უთხრა თავის
დაძმას:

— იცით რა?! ხუვს როგორმე უნდა მოვასწეროთ, რომ
გიორგი გადგავსვიოთ მაგისტონა სიცრუეს და კვეხნას.

— მართლბ რომ კარგი იქნება, მაგრამ აბა როგორ და რა
გწით?... საფიქრებით წარმოთსიქვა ვანომ: გიორგი კარგი ბიჭია,
მაგისტონა მკვეხნარ და მატყუარა რომ არ იყოს, მაგრამ აბა
როგორ გავასწაროთ?

— ერთი რაბე მოვიფიქრე, მაგრამ მერე გატყვიოთ, ესლა კი
წავიდეოთ ბაბში და ევაბილები დაკვრიოთ. სომ იცით საღამო-
სუდ დედა სტუმრებს ელის და ძალიან უუფარს ხაის მაგიდასუდ
თაიკულის დახასვა, უთხრა ელომ და წამოდგა ფესსუდ.

ორიუ დებმა და ძმამ მარდად მიბლაგეს თავიანთი სულ-
საქმე და მკვობრულად გაემურნენ ბაღისკენ.

II

რამდენიმე დღის შემდეგ ვანო მივიდა თავის ამხანაგ გიორ-
გისთან და სთხოვა, ტყეში სოკოს დასაკრუფებდ გაჭეოლოდა.

— როგორ, განა დედა შენმა მოგცა ნება ტყეში წასუ-
ლისა? ჭკითხა გიორგიმ.

— ჰო, მომცა ნება, მაშ ისე როგორ გავუედავი წასულას.

— მე კი არ გამოძიმეებს დედა. ამოოხვრიოთ უთხრა გიორ-
გიმ.

— როგორ არ გამოძიმეებს! აბა შენ აქ დარჩი და მე
უთხოვ დედაშენს, მე მკონია არ დაკიბლის ხემთან წამოხვლას;
უხასუნა ვანომ და მარდარ გავიდა მეორე ოთახში გიორგის
დედის სახასავებდ.

ვანო მხიარულად მიესალმა გიორგის დედას და თხოვნა, რომ გიორგისთვის მიეცა ნება ტყეში წასვლისა. გიორგის დედა ჯერ უარსუდ იდგა, მაგრამ, ვანო ისე ესუვეებოდა და არწმუნებდა, შორს არსად წავალთო, რომ ბოლოს დაითანხმა.

ვანო სიხარულით გამოვარდა და შესძახა:

— წავიდეთ, წავიდეთ, დედამ დაგვითხოვა. აბა ჩქარა ადუქუდი და წავიდეთ!

— შერე, ესლა ხომ სვლამოა, ძაღუ დაბნულდება, რაღა დროს ტყეში წასვლა? ჭკითხა ცოცხათი შეძურთაღმა გიორგიმ.

— არა გრცხვენინან, გეშინინან, თუ რა მოგივიდა! ამისთანა მძვენური სვლამოა და შენ კი ტყეში წამოსვლა არ გინდა? იი, შე მშიძარა! ზიხლით უთხრა ვანომ.

გიორგისათვის ეს სიტყვები საკმარისი იყო, რომ სწრაფლ ქუდი აეღო ხელში.

— შე ვარ მშიძარა!? ხომ არ გაგიკედი! რისა უნდა შეშინოდეს?! ტყეში კი არა, თუნდა ცხრა მთას იქით წავალ მარტოკა. შე მხოლოდ იმახუდ გითხარი, რომ ბნელაში სოკოს ვერ დავინახავთო.

— ჭო, კარგი, წამო, მიუგო ვანომ ღიმილით, რა დროს სიბნელეა ჯერ ხუთის ნახევარია; მანამ დაბნულდება ხომ შინაც დაუბრუნდებით.

ამ სიტყვებით ამხანაგები გაუდგნენ გზას და რამდენიმე წნის შემდეგ შევიდნენ ტყეში; დაუწვეს სოკოს ძებნა; და თანდა თან უფრო ხშირ ტყეში შედიოდნენ.

კარგა ხანი გავიდა მანამ ჰატარა შეგობრები შინისკენ წამოვიდოდნენ სოკოთი: კვლავით ვანოს მოჭქონდა.

განქარებულნი მოდიოდნენ ბავშვები, მაგრამ ვანო უეცრად შესდგა შეჭსედა გიორგის და შეშინებული ხმით უთხრა:

— გიორგი, რაღა კქნათ? გზა აგკერი!

— როგორ თუ გ'ს აკერია?! შეჭლიაღა გიორგიმ კიბანა...
 გიონხრი, დრო არ ზრის ტეეში წამოსვლისა მეთქი, აკერ დაბინდდა
 კიდევ და ტეეში დაურხებით, მკლები შევკვამენ. მოჭევა სლეკ-
 სლეკს გაფითრებული გიორგი.

ვანო კი თუძცა შიძის სმით ელაზარაკობდა ამხანაგს, მაგრამ
 თითქოს ეცინებოდა კიდევ.

— ესლა რაღა გვეძველებ? ამ ტეეში უთვალავი მკელი
 და დათვიან, უფრო აშინებდა ვანო.

— ჭო და შევკვამენ კიდევ, სად წავიდეთ, რა ვუყოთ!? კან-
 კაღლით იძხდა გიორგი და თან ვანოს ეკერებოდა.

— მოდი, გიორგი, სეებსეგ ავძურეთ და დამე იქ გავა-
 ტაროთ.

— ჭო, სეებსეგ, თითქო სეზე კი ვერ ამოვა დათვი, ან
 იქიღამ კი ვერ სამოგვათრეეს ეშმაკი!

— ეშმაკიო?!... ჭა, ჭა, ჭა, ჭა, მაგას კი არ მოველოდი
 შენგან, რომ ეშმაკისაც გეშინოდა, აქ ეშმაკს რა უნდა! ეშმაკი
 სად არის, არის კი სადმე? სარსართ იძხდა ვანო.

— ჭო, ჭო, შენ მაგრე იცინე და ამაღამ რომ სელს და-
 გვაკლებს, მაშინ ვერა ნახავ?

ამ დროს ორივე მხრიდან ტეეში მოისმა სამინელი სიცილი,
 გიორგი უფრო გაფითდა, მოჭევა საცოდავად კანკაღს და
 მაგრად საავლო ვანოს მკლაყში სელი.

— ვაიძე, დედა! ჭხედავ?! მამ ვინ გაიცინა თუ არ ეშმა-
 კებმა?! კანკაღლით შეჭლიაღა გიორგიმ.

— ვინ გაიცინა? იქნება ტეეში ჩვენ კარდა კიდევ არის
 ვინმე!

ამ დროს ჯაკებიღამ უეცრად გამოვიდა ვიღაც ძავებში
 გასეეული.

— ვაიძე, გვიძველეთ! შეჭლიაღა გიორგიმ და კადასტა
 მუორე მხარეს, მაგრამ იქიღამაც გამოხნდა ვიღაც ისევ ისე

ძავებში კანკეული. საწუალი გიორგი კინაღამ შიძისხანა
 იქცა, ისე წაბარბაცდა, მაგრამ ვანომ მაგრად ჩაველო სელი
 და წასწურხულა:

— ხუ კეძინან, კამაგრდი, მივცვივდეთ ამ ავაზაკებს და
 მაგრა ვცემოთ.

— რას ამბობ, რასა, სად შემიძლიან მაგათთან მისვლა?
 წავიდეთ, ვავეიქცეთ საითმე, თორემ მოვკვდები, სლუკ-სლუკით
 წაიდუდუნა გიორგიმ.

— იჰ, შე შშიძარა, ბკი გულადი იუბავი?! შეარცხვინა სიცილით
 ვანომ.

ამ დროს ორივე მოხვეწებამ მოიხსნა ძავეი შაღები და
 სიცილით მისცვივდნენ გიორგის, რომელიც გაოცებული და
 გახარებული შეჭურებდა მათ.

— ეხლაც დაიწეებ კეკხნას, რომ გულადი ხარ? ხარხარით
 დეკეითხა ელო.

— ბკი ავაზაკებსაც არ შეგეძინდებოდა და გულადობას
 იჩენდი?! დასცინოდა ლიზა.

— არა ვრცხვენინან! გამძაგებული ძაღლი დანახე აბგე;

წინაჲ კიდევ გვიამბო, რომ შვილს ფეხებში თოკი უკაშკაშდა, წააქციე და მურე მოკაღლი; იძახდი, ეჩაღები რომ მოგვრეცხვიდეს, მარტო მე გაგაგადებ მუშტებიითაო და ელოსი და ღიხასი კი შეკეძინდა?!

გიორგი შერცხვენილი იდგა და ველარა ეთქვა რა. ბოლოს დაეღრიჯა ამხანაგებს და შეხვეწა:

— შენი წირიმე, ნურავის ერეუით, ნურავის უამბობთ ამ ამბავს!

— არ ვუამბობთ, თუ ზირობას მოგვცემ, რომ ტყუილს და კვებსას ვადაეჩვევი, უთხრა ელომ.

— დემრთმანი აღარ დავიკვებს, მოგვცემთ ზირობას, რომ კარგი ვიქნები, ოღონდ ნურავის უამბობთ, ესვეწებოდა გიორგი.

— მამ კარგი, არავის უამბობთ, მხოლოდ თუ ზირობას ვარდახვალ და კიდევ სადმე მოჭეუები კვებსას, მაშინ კი ვუკლანი გაიკებენ დღევანდელ სასაცილო ამბავს; ესლა კი წაუდიეთ შინ, სოქვა ვანომ და სუვეულანი წამოვიდნენ შინისაკენ.

გზასუდ ბევრს იცინოდნენ და არცხვენდნენ საწუალ გიორგის, რომელსაც ასე კარვად უსუძრეს ამხანაგებმა და დაუძტიცეს, რომ ის იუო მკვებარა, შვიძარა. ასე მხიარულად დაბრუნდნენ შინ და გამოეთხოვნენ გიორგის, რომელიც თავსაღუნული და შერცხვენილი შევიდა თავის სასლში.

ამ დღის შემდეგ გიორგი კვებსას ვადაეჩვია და, როდესაც მოაგონდებოდა ხოლმე ტყის ამბავი, მწარეთ წითლდებოდა სირცხვილისგან.

ს. ზ. ანდრონიკაშვილისა

გ უ გ უ ლ ი

(თარგმანი)

სიარულია დღეს სვენი ჰეტო, რად-
განაც საუვარელი ამხანაგი ვანო მო-
უვიდა სტუმრად მთელი დღით, არა
თუ მთელი დღით ღამესაც იქ გა-
ათქვს და მხოლოდ სუბლ საღამოს
მოიკითხავს მშობლები. ჰეტო სცხო-
ვრობს დედ-მამასთან; მას არა ჰქვავს

არც და და არც მძა, ამიტომ ბავშვების სასოგადოებას
მოკლებულს ძალიან გაეხარდა ვანოს დანახვა. მთელი დღია
ბავშვები დაუწყენარებლად ცელქობდნენ. სადილს შემდეგ კი გაუ-
მართნენ მდინარისკენ წყლის ზირსუ დასასვენებლად, მაგრამ
არც იქ მოუსდათ დიდ-ხანს ჯდომა.

— იცი რა გითხრა ვანო, უთხრა ჰეტომ: გავუვით ამ
მთის კალთას; აქ არის ერთი ბილიკი, რომელიც მიგვიუვანს
სვენ მასლობელ მუზობლებთან. იმათ მშუენიერი ღამაში სასლი
უდგათ და საუცხოვო ბაღი აქვთ.

- იქამდის მგონი ვერც კი მივადწევთ, მიუვო ვანომ.
- მამ ცუდად ჯდომას, გავისეირნოთ მანაც.

ბავშვები გაუდგნენ გზას; მსიარულად ტიკტიკებდნენ, სან
ფრინველების კალობას უკდებდნენ უფროს, სან სიამოვნებით ათვა-
ლიერებდნენ ღამაში მინდვრის უვაილებს. ამ დღეს მათ უკე-

ლაყერი ახარებდა და ახალისებდა. გავიდნენ ერთ ჰეტორიანსა და დორში, და შეამჩნიეს რომ მსე ძრეელ დაწვეულიყო.

— წავიდეთ ესლა სახლში, უთხრა ვანომ, არ დაგვაგვიანდეს, ამასთან მე კიდევ დავიღალე დღეს.

— აბა, რაღა გაეწეობა, წავიდეთ, მართლაც რომ მსე ძლიერ მიწურულა.

ბავშვებმა მოიბრუნეს ზირი შინისაკენ. უკან დაბრუნება უფრო ადვილი ეჩვენათ, რადგან მთაზედ ამავალი ბილიკი, რამდენადაც წელან იყო ძნელი ასასვლელი, იმდენად ესლა ადვილი ჩამოსარბენი შეიქმნა. სირბილის დროს იმათ შეამჩნიეს ჯვარედინი გზა, რომლისთვისაც წელან სრულებით არ მიუქცევიათ ურბადლება. ამ ჯვარედინი გზის შესვლამ ჰეტო შეამოფოთა და შეახრა. ამ დროს ტყეში გაიხმა გუგულის ხმა.

აქეთ, აქეთ, ვანო, დაუვირა ჰეტომ, ეს ჩვენი გუგულია; გუშინ გაჭკიოდა ჩვენი სახლის მასლობლად; აქ უმჯავლად ბუდე აქვს სადმე, — თქვენ ბავშვებმა და მოჭკურცხლეს იქით, საცდნაც გუგულის ხმა მოისმოდა.

მირბიან, მაგრამ ეს რა ამბავია? ეს ხევი წელან არ შეუმჩნევიათ!? აი ტყეშიც უფრო სძირში შევიდნენ და ბილიკიც სრულიად დაიკარგა.

ესლა კი ცხადი შეიქმნა მათთვის რომ გზას ასცდნენ. გუგული ისევ გაიმასოდა თავის გუგუს, მაგრამ გაცილებით უფრო ძორს. ბავშვები სამინლად შემინდნენ, ისე რომ ვანოს ტირილიც კი მოეორია. ღამდებოდა და მისი უღონო სხივები ხეების ღეროებსლა აშუქებდა. შემინებულმა ბავშვებმა მორთეს ვეირილი, რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ. ამ დროს მათ შემოესმათ მამის ხმა, რომელიც მათ სამებრად წამოსულიყო და უზომოდ გაიხარეს. მამის დასმარებით იმათ ძალე გაიგნეს გზა და მივიდნენ სახლში.

— ეს სულ იმ სამაკელი გუგულის ბრალია, ბუსღუნებდა ჰეტო. მე შეგონა, ბუდე ჩვენი სახლის მასლობლად ჰქონდა,

იმიტომ რომ გუშინ ის თითქმის წვენი ღობის ძირში იჯდა. — დაისლოძეთ, უთხრა მამამ, რომ გუგული თხოვს თითონ არ აკეთებს ბუდეს. ის სდებს კვარცხებს დღეს ერთი რომელიმე ფრინველის ბუდეში, სვალ მეორისაში. გუშინ გაიმასოდა თუვის გუგუს წვენი სასლის მასლობლად, იმიტომ რომ ჩაუღრა უთუოდ კვარცხი მამუს და დღეს კი გაფრინდა სრულებით სსვა მხარეს.

— ფუ, რა საძაცელი ფრინველი ეოფილა ეს გუგული, შვილებიც არ უნდა რომ თითონ გამოსჩიკოს და წვენც მოკვამტეუილა; მოდი ჰეტო დავიჭიროთ და ვსოცოთ.

— არა, კვ არასოდეს არ უნდა ჩაიღინოთ, — გააწუკუტინა მამამ, — მით უფრო, რომ გუგული ძლიერ სასარგებლო ფრინველია: ის სწამს ერთ გვარ მგრაგნელ ჭიებს, რომელნიც საძინლად აფუჭებენ ხეებს, და რომელთაც სსვა ფრინველები არ უტანებინან. ეს მგრაგნელი ჭიები სრავენ მცენარის ახალ გამოტანილს ელორტებს და მით უძლიან ხელს სის გაფურჩხას და გამშვენებებს. გუგული კი მუდმივ სასრდლობს ამ მგრაგნელი ჭიებით, და ამკვარად ესმარება ტეის სრდას.

ვიკინაძე

ბედნიერება თავისუფლება

(გადმოღებული)

ქრთს უცხოელს, ლონდონის მოკლან-
სუდ წინ შეუვარა ორი ჰატარა ბი-
ჭი; სულში რკინის გალია ეჭირათ
ჰატარა ჩიტუნებით, რომელნიც მათ
ქალაქ გაერთ დაეჭირათ.

ჩიტები სასოწარკვეთილებით აწუებოდნენ გალიის კედლებს
და საცოდავად ჭერებინებდნენ; მაგრამ უოველივე მათი ცდა
თავისუფლების მოპოვებისა ამაოდ რჩებოდა; ეს რომ დაინახა
უცხოელმა, დადგა და ჰკითხა, ჰქვიდინ ჩიტებს თუ არა და ან
რამდენს ითხოვენ. ბიჭები მიხვდნენ, რომ მათ წინ უცხოელი
იდგა, რადგანაც ის ცუდათ ლაპარაკობდა ინგლისურად, ერ-
თმანეთს გადასედა და რაღაცა წასსურსულეს.

— ეტობა ძრიელ მოეწონ ამ უცხოელს ჩიტები—გაიფი-
ქრეს ბავშვებმა; და რადგანაც ეს კაცი უცხოელია და არ იცის
ჩიტების ნამდვილი ფასი, ამიტომ ღირებულ ფასზედ შეტნაც
მისცემს, თუ კი ძვირად დაუფასებენ.

— ინგლისელს თითო ამ ჩიტს სამ შურად მივუყვებით, გრამ ამ უცხოელს კი ათი შური გამოვართვათ — ხუმი ხმით უთხრა ერთმა მეორეს. მერე მიუბრუნდა უცხოელს და უთხრა:

— თითოში ათი შური გვიბოძეთ, ბატონო.

უცხოელი არ შეევაჭრა. ამოიღო ქისა, მიაწოდა ბიჭებს ათი შური და გამოართვა გალია; მერე გამოაღო გალიის კარი, დაიჭირა ერთი ჩიტი, ნახათ აკოცა ჰატარა თავში და უთხრა:

— გასწი, გაფრინდი საიდაც გინდა, საეუბრელო ჩიტუნაჲ, გაფრინდი ქალაქ კარეთ, გაინაგარდე მწვანე მინდვრებში, დაბურულ ტუში, თავისუფლად გასრიხლდი თვალ-უწვდენელ ცის სივრცეში.

სისარულით გადადგენა მან ჩიტუნას თვალი და დიდხანს უცქეროდა, სინამ არ ჩაინთქა ლაქვარდ ცის სივრცეში. ამის შემდეგ უცხოელმა კიდევ მიაწოდა ბიჭებს ათი შური, გამოიყვანა მეორე ჩიტი და ისიც აგრეთვე გაუშო ჰატარში. ეგრევე მოექცა დანარჩენ ჩიტებს, და ამასთანავე თითო ჩიტში ათათ შურს აძლევდა. ბიჭები გაოცებული უცქეროდნენ უცხოელს:

— რად ეიდულობთ ამ ჩიტებს აგრე ძვირად, თუ კი არ გინდათ მკაბთი უოლა? შეეკითხა უცხოელს ერთი მათგანი.

— აი რაშია საქმე, ხემო ჰატარებო, მიუგო მან ბავშვებს. — უსამართლო ადამიანებს ჩამწვედველი ვეაჯდი ცისეში; მე ვიუბუი მოკლებუი სუფთა ჰატარს, მზის შუქს, სივრცეს და თავისუფლებას. ასე ვწვებლობდი და ვიტანჯებოდი მთელი ოთხი წელიწადი. ეს მოხდა იტალიაში, საიდანაც აი ეს არის ეხლა მოვედი. შემეცოდნე ეს ჰაწია ტყვეები-და მივანიჭე თავისუფლება, რომელიც მე თვითონ დიდი ხანი არ არის რაც მოვიპოვე. მე მინდოდა რომ ესენიც ისეთივე ბედნიერები ეოფილიყენენ როგორიც ვარ მე, ამ წუთში.

ბავშვები თვალ-ცრემლიანნი შესცქეროდნენ უცხოელს და სასუსედ სირცხვილი და სინანული ისატებოდა. მათ რცხვენოდათ, რომ უდანაშაულო უწყინარ ღვთის ქმნილებას ატყუებდნენ და ფულზედ ჰყიდდნენ. და უფრო ის სტანჯავდათ, რომ ისარგებლეს უცხოელის უცოდინარობით და იმდენი ფული გამოართვეს, ბავშვებმა ფიცხლავ გაუწოდეს უცხოელს ფული, მაგრამ მან უარი განაცხადა. ბიჭები გულ მხურვალედ გამოეთხოვნენ კეთილ უცხოელს და განშორდნენ. მის შემდეგ ისინი აღარ იჭერდნენ და აღარც ვაჭრობდნენ ცოცხალ არსებით.

6. ბო-ძე.

საქართველო
საბჭოთაო სოციალისტური რესპუბლიკა

სახალისო სამუშაო და გასართობი

მამუში და მუღო *)

მამუშმა დასაკვს ქუღს
ძარდად სელი წამოაგლო,
სოქვა: „დამცა, ქვემრომელავ!“
მიუცოცდა ხუმად ახლო.

მიეპარა და მუის ქუდი
მის შენობას დაიფარა,
ძვრამ მუღომ დაინახა,
ჩამურა, თბვი დაიფარა;
დაჯდა და თბვის სორომი
კულით გადაწასწარა.

*) მუღო თხუჩელია.

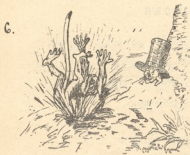
3.

მაიმუნმა ისე მაგრა
დაჭერა მუხტი ქუდს სიბრახით,
რომ იქვე მოკვდებოდა
შაწა მუდო მისი ახრით.

სისარულმა გაიტაცა,
ქუდს ხელ-ხელა ხელს აცლიდა,
არ იცოდა საიდუმლო,
ჩვეულებრივ ქუდად სთვლიდა.

4.

6.

მაგრამ მის საუბედუროდ
უცბად ქუდი ძაღლა ახტა
და საბრალო მაიმუნს კი
დიდს ტლახოში ტეხვა გასვდა.

დ. დეკანოზიშვილი.

ხ ა ლ ხ უ რ ი

ამხანაგმა მიღალატა,
მარტო გამკჷანა ტეჷშია;
იქ ერთი ტახი შემომხვდა,
ძაჷი იჷო და რეჷია.

ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

დავიხოქე და ვესროლე,
მოვარტევი ორთავ მხრებშია,
იმხანაც ეშვი ამომკრა
ამ სიმსხო ბარმაყებშია.
თოფი სეხედ მივაუდექ,
ჯოხი ავილე სელშია,
დავდექ და ბეკრი ვიტორე,
მიწა ავზილე ცრემლშია.
აღმართი ხამოვირბინე,
ჯოხი მეჭირბ სელშია.
მაძა ხეში გამიჯავრდა:
მარტო რად წახველ ტეშშია?
მენისთანა ბიჭ-ბუჭები
ტახს ბეკრი კაუსრესია!

გ ა მ ო ც ა ნ ე ბ ი

ფინა არც ჭებენს და არცა ჭეუფს,
კარებში წვეს მოკუნტული;
მაგრამ სახლში არვის უშეებს,
როგორც კარგი ეარაული.

ბომსა ცუცხლი უკიდა
ხანშირი კი არ უღვია.

განომცემელი კნ. ნ. ე. ქობულაშვილისა.

რედაქტორები { კნ. ე. ერისთავისა.
ნ. ზურაბიშვილისა.

საქართველოს
ხალხთა ბიბლიოთეკა

